

GAZETA LWOWSKA

Wych. dzi. codziennie o godzinie 1-ej popołudniu z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.

Biurowiska Redakcji i Administracji ulica Podwale 3. — Ekspedycja miejscowa i zamiejscowa ul. Chorążczyzna 31. Egzemplarze gazety do nabycia w Ekspedycji ul. Chorążczyzna 31, w biurze dzienników S. Sokolowski i Ska Jagiellońska 7, w biurach dzienników i trafikach. — Listy należy frankować.

Reklamacje otwarte wolne od opłaty. — Konto P.K.O. Nr. 141.690. Telefon Redakcji Nr. 192. — Telefon Administracji Nr. 73.

Cena egzemplarza
w miejscu
i na prowincji

20 Mk.

PRENUMERATA:

	mięsięcznie
w Łwowie bez dostawy	40— Mk
w Łwowie z dostawą	500— Mk
z przesyłką pocztową w Polsce	600— Mk
z przesyłką pocztową w innych państwach	650— Mk

Wszystkie ogłoszenia przyjmuje Administracja „Gazety Lwowskiej”, Łwów, ulica Podwale 3, w godzinach od 8-2 i 5-7; biuro S. Sokolowski i Ska, ulica Jagiellońska 7.

Danina uchwalona! Wielka mowa Ministra skarbu. Ustawa o redukcji urzędów uchwalona w drugim czytaniu.

(Postępowanie Sejmu 274, początek o godz. 10.30 przed południem.)

P. Dłamanowski postawił wniosek, ażeby sprawa kryzysu przemysłowego

weszła na porządek dzienny zaraz po daninie.

Po wyjaśnieniu Marszałka, że Konwent seniorów ustalił, iż pierwszeństwo mają wszystkie ustawy skarbowe, wniosek ten odrzucono.

Pierwsze czytanie ustawy o służbie wojskowej na życzenie Ministra spraw wojskowych odroczone do popołudnia i

przystąpiono do trzeciego czytania ustawy o daninie.

P. Woźnicki zgłasza ponownie poprawkę p. Poniatowskiego do art. 4, w sprawie progresji — poprawkę p. Madeja do art. 31, która wyłącza użycie wojska do ściągania podatków. Następnie zgłoszone ponownie poprawkę p. Poniatowskiego do art. 41, o możliwości całkowitego zwolnienia od daniny parcelantów rządowych. Wnioskodawca oświadcza, że klub jego będzie głosował przy art. 43, za poprawką p. Szczyrkowskiego. Następnie zgłasza p. Woźnicki poprawki p. Poniatowskiego do art. 46, i 47, które mówią o rozstrzygnięciu wszystkich spraw przez komisje odwoławcze i poprawkę p. Poniatowskiego do art. 52, co do reformy rolnej. Jeżeliby ta poprawka nie była przyjęta — oświadcza mowca — że nie mógłby głosować za artykułem 5, i musiałby en bloc głosować przeciw ustawie o daninie.

P. Spiekerman w imieniu zjednoczenia niemieckiego składa deklarację oświadczającą, że klub jego będzie głosował za daniną i będzie popierał ministra w dążeniach do sanacji skarbu, co do gabinetu w ogólności klub musi poddać rewizji swoje stanowisko z powodu mowy Prezydenta Ministrów w Poznaniu.

P. Kowalczyk oświadcza, że klub PSL. podtrzymuje poprawkę o zwiększenie daniny od przemysłu i handlu i poprawkę o progresji w rolnictwie, do art. 3, podtrzymuje dawne poprawki p. Kędziora i Stępienia, do art. 46, i 47, poprawkę p. Poniatowskiego i stawia poprawki do art. 52, i 53. Mowca oświadcza, że przy głosowaniu en bloc będzie klub PSL. domagał się wyłączenia tych artykułów, do których wniósł poprawki, dla umożliwienia mu głosowania. Gdyby takie postawienie sprawy było niemożliwe, klub nie mógłby głosować za daniną.

Marszałek wyjaśnia, iż sprzeciwiałoby się to regulaminowi.

P. Głabiński stwierdza: Prawica nie jest przeciwna podatkowi progresywnym, co zaś do daniny, godzi się na taką progresję, jaką uwzględniły podkomisja i komisja budżetowa.

P. Pertrutter dowodzi, że nikomu nie wolno

wyłączać się od wspólnej pracy pod pozorem, że jego cegiełka nie stanowi, a u nas każda partia broni tylko swoich widoków. Mowca nawołuje do zgody i harmonii dla dobra państwa i społeczeństwa.

P. Wierzbicki referuje nowe poprawki i zmiany uczynione w niektórych przedtem zgłoszonych w drugim czytaniu, a mianowicie wszystkie stronnictwa zgłaszają nowy artykuł do końcowych przepisów, stanowiący, że moc ustawy o daninie nie rozlega się na powiaty brasławski i lidzki województwa nowogrodzkiego. Poprawka ta ma na celu zapobieżenie niepożądanemu skutkowi na terenie plebiscytowym.

W poprawce p. Witosa do art. 40 wprowadza się zwane redakcyjną, wyjaśniającą, że wszyscy osadnicy na wschodnich Województwach Rzeczypospolitej mają prawo korzystania z ulg wymienionych w art. 36 punkt 2, bez względu na kwalifikacje, żądane od innych płatników w art. 40, (tj. bez względu na to, czy ponieśli lub nie klęski losowe, oraz czy mają miejsce szczególnie ciężkie warunki rodzinne).

W sprawie poprawki p. Madeja do art. 31 mowca wyjaśnia, że z samej treści tego artykułu wynika, iż przy ściąganiu daniny obowiązane są współdziałać wszystkie bez wyjątku władze państwowe, czyli, że skrócenie słów: „nie wyłączając władz wojskowych” treści artykułu nie zmieni. W poprawce do art. 35 wprowadza się zmianę wyjaśniającą, że jeżeli właściciel nieruchomości sprzeda dla realizacji daniny część gruntu, to w tym wypadku płaci on całą sumę daniny, a dzierżawca gruntu zwolniony jest od zapłaty tej części daniny, która by na niego przypadła w myśl art. 35. Poza tem podaje mowca, jako referent komisji do wiadomości kilka poprawek redakcyjnych i stylistycznych, poczynionych w projekcie ustawy w porozumieniu z rządem.

Przystąpiono do następnego punktu porządku dziennego, tj.

do ustawy o środkach naprawy gospodarki finansowej.

P. Loewenstein przedstawił sprawozdania komisji skarbowo-budżetowej o rządowym projekcie ustawy o środkach naprawy gospodarki finansowej. Projekt ten podzieliła komisja na dwie grupy. Pierwszą dotyczącą reformy podstaw gospodarki finansowej i druga, zawierającą normy specjalne, — mające charakter nowelizowania ustaw już obowiązujących. Do drugiej kategorii należał projekt nowego umiarkowania pracy w przemyśle i handlu, projekt zmiany reformy rolnej i zmiany ustawy o obrocie pieniężnym. Co do drugiej kategorii przedłożyła komisja odrębne sprawozdanie, a dziś przedkłada tylko projekt o tych środkach naprawy gospodarki finansowej, które są nowe i

Śląsk Cieszyński przeciw ugodzie.

W Cieszynie, Skoczowie, Dziedzicach i Itebnie odbyły się wiece, na których podniesiono protest przeciw „ugodzie” polsko-czeskiej.

Wezwano posłów śląskich, by albo przehorali Sejm o potrzebie odrzucenia „ugody”, albo, tej jednomyślnie opuścili Sejm.

Rezolucję uzasadniał w Cieszynie i Skoczowie prof. Hayduk, a poseł Reger oświadczył na to, że poddaje się uchwale zgromadzenia i gdyby Sejm ugodę przyjął — to on, a zapewne i inni śląscy posłowie Sejm opuścą z protestem.

W uchwalonej rezolucji zaprotestowano przeciw ratyfikowaniu przez Sejm umowy polsko-czeskiej, podpisanej dnia 6 listopada b. r. w Pradze, a niekorzystnej dla Polski pod względem politycznym i gospodarczym, narzucającej rozdarcie terytorium polskiego Śląska Cieszyńskiego. Ugoda rzuca stołatką dziesiąt tysięcy uświadomionych rodaków na łup bezwzględnej czechizacji.

Działalność — wywodzi rezolucja — przewidzianej delegacji polsko-czeskiej o charakterze i zakresie działania dotąd niejasnym i prawnie nieustalonym, dla znających stosunki miejscowa przedstawia się jako bezwartościowa, a liczenie na polityczną ugodę i dobra wolę Czechów za drogę dotąd płaciliśmy i płacimy.

Uroczyste oświadczają zebrani, że nie uznają nigdy na Śląsku Cieszyńskim innych granic, jak tylko etnograficzne, t. j. linje 5 listopada i dlatego wzywają wszystkich posłów Śląska Cieszyńskiego, aby umowę polsko-czeską bezwzględnie w Sejmie zwalczali.

Do Rządu zaś, do Sejmu i do całego społeczeństwa apelują, by nigdy nie uznano dokonanego przez Czechów zaboru polskiej ziemi i polskiego ludu, aby się nie planiło rezygnacją sejmów porozbiorowych.

Jeśli zaś sytuacja polityczna wymagać będzie normalnych i sąsiedzkich stosunków z Czechami, przed jakimkolwiek układami politycznymi czy gospodarczymi, uzyskać od nich należy naprawienie krzywd, wyrządzonych ludności polskiej i realnych gwarancji zapewniających tej ludności korzystanie ze wszystkich praw obywatelskich i niezmąwany rozwój życia nar. dowego.

Mianowania w dyplomacji polskiej.

Naczelnik Państwa mianował dr. Zygmunta Łasockiego posłem nadzwyczajnym i Ministrem pełnomocnym Rzeczypospolitej Polskiej przy rządzie Republiki austriackiej.

Naczelnik Państwa postanowieniem z dnia 2 grudnia b. r. mianował Michała Sokolnickiego posłem nadzwyczajnym i Ministrem pełnomocnym Rzeczypospolitej Polskiej przy rządzie Republiki estońskiej, pozostawiając go na stanowisku posła nadzwyczajnego i Ministra pełnomocnego przy rządzie Republiki fińskiej i odwołując równocześnie posła nadzwyczajnego i Ministra pełnomocnego p. Leona Wasilewskiego ze stanowiska charge d'affaires Rządu Rzeczypospolitej w Estonii.

mają charakter zasadniczy. Odnoszą się one przede wszystkim do administracji. Rząd zażądał, żeby jemu przekazano władzę nadzoru nad urzędów i ewentualnego ich zwijania. Komisja była jednomyślnie zapatrywająca, do którego przyłączył się potem Minister, że taka kompetencja sprzeciwia się konstytucji. Komisja postanowiła, iż przede wszystkim należy dać Ministrowi możliwość stawiania diagnozy, a więc prawo wglądu we wszystkie działy administracji, oraz kontrolowania ich jednakże zgodnie z Konstytucją, według której ustanawianie i zwijanie urzędów należy tylko do Sejmu. Dlatego komisja proponuje pod tym względem rozmaite środki. Nadzór nad oszczędnością ma być poręczony Ministrowi skarbu w ten sposób, że Radzie Ministrów nie będzie wolno uchylać wydatków. Z tem łączy się kwestja, czy i Sejmowi nie ma być wolno uchylać wydatków bez zgody Ministra.

Komisja oświadczyła się znaczną większością głosów za projektem rządowym, ujmując go jednak tylko w formę uchwały. Ustawa, która teraz przedłożono Sejmowi zawiera także artykuł o utworzeniu Rady finansowej, jako organu doradczego Ministra skarbu, złożonej z 15 członków, mianowanych przez Radę Ministrów na wniosek Ministra skarbu. We wszystkich dziedzinach życia gospodarczego wszystkich obszarów Rzeczypospolitej ma Rada ta zastąpić istniejącą dotąd Radę, ażeby oddziaływać na psychikę społeczeństwa uciekającego od własnej waluty, uchwalono przepis, że umowy między obywatelami polskimi mogą być zawierane tylko w walucie polskiej. Celem przeciwdziałania spekulacji uchwalila komisja przyjąć sankcje karne, proponowane przez Rząd z tem obostrzeniem, że postępowanie ma być dożadne.

P. Diamand oświadcza, że w tych czterech projektach, są pomysły bardzo oryginalne. Dwa projekty mają oryginalną nazwę „uchwała“. Trudno oznaczyć, co znaczy „uchwała“ w przeciwstawieniu do „ustawy“. W ustawie która jest naprawdę skarbową, tj. w ustawie o regulowaniu obrotu pieniężnego z krajami zagranicznymi i obrotu obcymi walutami, — nowem jest to, co wyrzucono swego czasu z projektu p. Steczkowskiego, mianowicie, żeby posiadanie dewiz mogłoby być wzbronione przez Ministra skarbu. Jeżeli do tego dodano w komisji (zresztą w zgodzie z Rządem) postanowienie, że przepis ten nie odnosi się do posiadania walut zagranicznych i dewiz co do których posiadacz udowodnił, że otrzymał je bezpośrednio z zagranicy drogą legalną, zrobiono przez

to dziurę w całej ustawie. Nie jestem za tem, żeby odbierano złoto ze szkoda posiadaczy, lecz żeby wydawano obligi 10-letnie, od których odsetki płaciłoby się według kursu odpowiednich walut zagranicznych w markach polskich. Wnoszę, o skreślenie art. 2 tej ustawy.

P. Stapiński zaznacza, że koniecznym warunkiem sanacji jest istotnie wydatna redukcja urzędników. Co się tyczy rzekomej winy Sejmu za błędy w polityce skarbowej, to zarzuty te są niesłuszne, gdyż Sejm uchylał zawsze Ministrom skarbu czego od niego żądali

*

Po przerwie południowej zgłosił poseł Łańcucki zapytanie

w sprawie uwiezienia posła Dabala.

Marszałek wyjaśnia, że połączone trzy komisje postanowiły przyjąć do wiadomości zawiadomienie o uwiezieniu posła Dabala i przejść do porządku dziennego.

Przystąpiono

do głosowania w trzecim czytaniu nad ustawą o daninie.

Do art. 3. przyjęto poprawkę posła Moraczewskiego, która tylko stylistycznie uwypukla treść przepisów. Dodano mianowicie po słowie „pracownicy“ słowo: „obcokrajowcy“, a to w tym celu, ażeby Polacy pracownicy misji dyplomatycznych mogli płacić daninę. Do art. 6., który mówi o kresach wschodnich, uchwalono poprawkę wszystkich klubów, ażeby z tabeli wykreślić powiaty lidzki i brasławski. Poprawka ta przeszła jednomyślnie. Do art. 7., który dotyczy spółek, przyjęto poprawkę p. Kolischera, aby w ustępie I, po słowach: „oblicza się“ wstawić słowa „od spółek handlowych i bankowych, powstałych przed 1. stycznia 1920“, a po słowach końcowych tego ustępu dodać „od wszystkich innych zaś w wysokości 10 proc. od tychże kapitałów“. Do art. 35. przyjęto poprawkę posła Władysława Grabskiego, aby po słowach „reszta przypadających na nieruchomości“ wstawić „o ile jednakże właściciel w myśl art. 52. sprzeda część swoich nieruchomości, art. 35. niema zastosowania“. Do art. 38. do tabeli o ulgach indywidualnych przyjęto poprawkę wszystkich klubów o skreślenie powiatów brasławskiego i lidzkiego. Do art. 40. przyjęto poprawkę p. Witosa, ażeby ulgi we wschodnich województwach Rzeczypospolitej stosowane były do wszystkich osadni-

ków bez względu na wymienioną w tym artykule kwalifikację.

Wreszcie przyjęto

poprawkę wszystkich klubów,

ażeby dodać nowy artykuł: „moc niniejszej ustawy nie rozciąga się na powiaty brasławski i lidzki województwa nowogrodzkiego“.

W KOŃCU PRZYJĘTO CAŁĄ USTAWĘ EN BLOC ZNACZNĄ WIĘKSZOŚCIĄ GŁOSÓW PRZECIWKO GŁOSOM WYZWOLENIA.

Uchwałę tę przyjęła Izba oklaskami. Marszałek podkreślił w kilku słowach doniosłość uchwalenia tej ustawy, wyrażając nadzieję, że ustawa stanie się podwaliną nowych stosunków w państwie oraz wyraził podziękowanie podkomisji i komisji skarbowo-budżetowej, a zwłaszcza wicemarszałkowi p. Osieckiemu i p. Diamandowi.

Przystąpiono do ustawy o środkach naprawy gospodarki państwowej.

P. Radziszewski stwierdza, że jedną z niemiłych stron naszego życia parlamentarnego jest ton demagogiczny, który przebił nawet w przemówieniach poważnych posłów. Uchwaliliśmy daninę, ale ludność da ją o tyle, o ile będzie wiedziała, że nie zostanie roztrwoniona. Obowiązkiem naszym jest poprzeć ministra, a jedną z form tego poparcia jest uchwalenie mu tych uprawnień. Ustawa nie jest sprzeczna z Konstytucją. Stwierdzono to na komisji skarbowo-budżetowej. Nie wolno tutaj mówić o walce między ministrem a Konstytucją, gdyż tutaj chodzi tylko o salus Rei Publicae.

Mowa Ministra skarbu.

Następnie przemówił Minister skarbu Michałski, jak następuje: Dnia 4. października przedstawiłem mój program Sejmowi. 8. października wniosł Rząd projekt ustawy o środkach naprawy finansowej, a w kilka dni później projekt daniny. Prosiłem o szybkie załatwienie, ale mimo upływu 10 tygodni, dotychczas tylko jeden z tych projektów stał się ustawą. Prasa drukarska wyrabia dalej bilety bankowe.

Cały mój program, który znalazł tak żywy odzew w kraju, pozostał dotychczas w znacznej części w sferze teorii. Jestem jak więzień (wrzawa na lewicy), który ma skrepowane sznurami dłonie. Doszło do tego, że dziś poseł Stapiń-

DR. PRZEMYSŁAW DĄBKOWSKI.

Kilka rysów obyczajowych szlachty sanockiej w XV. wieku.

(ZIEMIA, SĄDY, WOJNA).

(Dokończenie)

Znane są ściśle wzory, jakie w ciągu średniowiecza łączyły ziemię ze służbą wojskową. Wszakże niejednokrotnie ziemia była właśnie nagrodą za ciężkie trudy wojenne, wysługą na królu uzyskaną. Podstawą służby wojskowej była właśnie ziemia, dlatego każdy ziemianin był równocześnie żołnierzem. I kiedy wstawiał się czynami rycerskimi, dawano mu w miejsce określenia: szlachetny (nobilis) przydomek rycerza (strenuus miles). Jednakże mimo to, sprawy wojskowe i wojenne występują w źródłach jakby przesłonięte pewną mgłą, czuść, iż nie w nie jest włożona dusza ziemianina sanockiego. Sprawom gospodarczym i procesowym daje on przed wojennymi pierwszeństwo. I nie możemy kłaść tego wyłącznie na karb charakteru naszych źródeł (zapisek sądowych), w których oczywiście sprawy gospodarcze i procesowe dobitniej się odzwierciedlają. Szlachcie staje się już więcej ziemianinem, aniżeli rycerzem. — Ziemia z takim tradem zdobyta, przykuwa go coraz silniej do siebie.

Mimo to jednak pełni szlachta swe obowiązki wojenne bardzo sumiennie, rozumie ona dobrze doniosłość tego zadania, chociaż odczuwa jego ciężar. Ciężar był tem większy, iż wyprawy wojenne rozpisywane były bardzo często, co lat kilka, a nawet dwukrotnie w tym samym roku i to przeważnie w miesiącach letnich, kiedy robót gospodarskich było najwięcej. Niejeden ziemianin

sanocki złożył swe życie ofiarnie na polu walki. Jedni polegli, broniąc ziemi rodzinnej, inni poszli jako wierni słudzy za wezwaniem swego króla na daleką obczyznę i tam złożyli swe głowy. O wielu innych wieść zaginęła i w ojczyźnie uznano ich jako zmarłych, często może nawet zbyt rychło i pochopnie. Były to wypadki całkiem wyjątkowe, jeżeli szlachta starała się od tej służby uchylić. Na szczególną uwagę zasługuje niezwyklej treści zapis sądowy z r. 1456, mocą którego Andrzej Lihen, pisarz ziemski sanocki, przelał cały swój majątek na rzecz króla, w zamian za to, wymawiając dla siebie i swego zięcia Jana, wójta sanockiego, zwolnienie od służby wojskowej.

Ciężar służby wojskowej spoczywa zatem na ziemi. Jest on z nią tak ściśle zespolony, iż przybiera nawet cechy ciężaru prywatno-prawnego. Ponoś ten ciężar dziedzic. Gdy jednak ziemię swą dał w zastaw wierzycielowi lub puścił w dzierżawę, to ci czasowi posiadacze ziemi, którzy z niej brali pożytki, jej też dźwigali ciężary. Służba wojskowa była bardzo kosztowna, koszty z nią związane przerzucał pan po części na swych poddanych, wybierając od nich podatek, zwany „wojennem“ w pieniądzu, koniach, wozach, żywności. Jeżeli obowiązek służby wojskowej ciążył nie na dziedzicu, lecz na posiadaczu, a „wojenne“ nie pokrywało złączonych ze służbą wydatków, posiadacz miał prawo żądać od dziedzica odszkodowania.

Rozpisanie wyprawy wojennej sprowadzało zupełny przewrót w dotychczasowych zajęciach szlachty. Roki sądowe, we wszystkich sprawach, albo przynajmniej w mniej ważnych, z wyjątkiem spraw o nowe gwałty, odraczano do powrotu z wyprawy wojennej. Szlachta zakupywała broń i konie. W przewidywaniu możliwego zgonu, u-

rzadzała swe stosunki majątkowe, ustanawiała opiekunów dla swych dzieci, żon i dóbr.

Obowiązek wojskowy jest przede wszystkim obowiązkiem szlacheckim, wynika to z istoty szlachectwa i jego powołania, ale także i ze stosunków faktycznych, z materialnej możności pełnienia służby wojskowej. Jednakże zasadniczo, wszystkie stany, cała ludność jest obowiązana do służby wojskowej, a tylko sposób pełnienia tej służby jest odmienny. Wójtowie i sołtys, którzy tworzą osobną warstwę pośrednią między szlachtą a mieszczaństwem, z mocy swego uposażenia w ziemię, niekiedy bardzo hojnego, pełnią osobiście tę służbę w towarzystwie szlachty. Miasta, jako całość, dostarczają wozów wojennych, a wszyscy mieszczanie byli pociągani do służby wojskowej, gdy chodziło o obronę ich własnego miasta.

Miasta, ponadto w ówczesnym systemie wojennym, spełniały rolę fortecy dla całej ludności, — zwłaszcza szlacheckiej, są miejscem schronienia dla kobiet, dzieci i dobytku.

Włościanie są również zasadniczo obowiązani do służby wojskowej. faktyczne stosunki jednak (niemożność należytego uzbrojenia, konieczność uprawy roli) powodują znaczne ulgi dla nich. W każdym razie poddani muszą przyczynić się do tej służby przez opłatę podatku, zwanego wojenne, oni pełnią rolę służby w wojsku, muszą zarębywać lasy, aby powstrzymać najazd nieprzyjaciela, a w razie wtargnięcia nieprzyjaciela, muszą i oni chwycić za broń, aby go ze swej ziemi odpędzić.

ski żalił się, iż nie przedsięwziął redukcji władz odbudowy. Ośmielał się odpowiedzieć, że nie miałem tytułu prawnego do tego, o który prosiłem 10 tygodni temu, a dzisiaj wini mnie się za to, że pewnych rzeczy koniecznych nie mogłem wykonać.

Wynikło stad

z ogromną szkodą dla Skarbu Państwa opóźnienie,

bo chociaż teraz uchwalono daninę, to jednakże z drugiej strony opóźnienie uchwalenia ustawy o środkach naprawy finansów

uniemożliwiło mi wprowadzenie wielu oszczędności,

czy to przez wydzierżawienie zakładów i przedsiębiorstw przemysłowych, czy przez redukcję władz i urzędów, wreszcie przez wydatne skreślenie zapotrzebowań przedstawionych przez poszczególne resorty. Należy ten projekt niestychaśnie ważny załatwić jak najrychlej.

Praca moja jest jak wszystkim wiadomo bardzo trudna i ciężka. Całej tej prawdy nie może pojąć ten, kto się jej tylko z boku przypatruje. Jeżeli dotychczas dźwigam ten największy ciężar w państwie polskim (wrzawa na lewicy) i trwam na stanowisku, mimo nieuchwalenia projektu, choć goręcy zalewa mi serce z powodu szkód, jakie to opóźnienie wyrządza Państwu, to z dwóch powodów: po pierwsze, że praca moja wydała jednak pewne realne owoce, po drugie, że kraj i zagranica darzą mnie zaufaniem, co dla Ministra i dla Skarbu Państwa ma dziś wielkie znaczenie. Z zadowoleniem muszę stwierdzić, że

mój program stał się programem wielkiej części naszego społeczeństwa.

Świadczą o tem setki listów, adresów, depesz itd. Z wszystkich kół społeczeństwa, ze wszystkich dzielnic, miast, zrzeszeń gospodarczych itp. (wrzawa na lewicy). A nie są to bynajmniej tylko klasy posiadające, które się ze mną solidaryzują.

lecz również stery rzemieślnicze, robotnicze i drobni przemysłowcy.

Związki urzędników wszystkich kategorii prywatnych i publicznych wyciągają do mnie spracowane ręce i ścisną mi dłoń na znak, że się rozumieją.

Niech mi wolno będzie za te słowa uznania wyrazić znanym i nieznanym serdeczne podziękowanie.

To wielkie zwycięstwo napawa mnie przekonaniem, że droga moja była dobra i dodaje mi otuchy, ale zarazem nakłada na mnie wielki ciężar obowiązków. Ci, którzy te objawy nazywają

ślepyim entuzjazmem albo słomianym ogniem, doznają zawodu. Uragowiskom ich przeczy fakt, że przez przyznania nam Górnego Śląska dokonała przywrócona wiara społeczeństwa we własny pieniądz

nieoczekiwanej przez nikogo niespodzianki przemiany kursu i wartości marki polskiej,

w której obronie stanął cały naród. W najbliższych dniach zwrócę się z apelem do społeczeństwa celem zorganizowania wspólnej metodycznej pracy.

przy redukcji prowincjonalnych władz, urzędów i zakładów państwowych,

bo jeden człowiek nie jest w stanie tej pracy dokonać. Jest to zgodne z opinią sędziów i prokuratorów w Toruniu, jaką wyrazili w swoim adresie, w którym duch obywatelski i patriotyzm łączy się z wielką praktycznością w technice przeprowadzenia.

Dziś — mów idaleń Minister — każdy zgadza się na to, że Państwu potrzeba pracowników dla miecenia śmiecia z budynku Państwa, trzeba ryśnięć rak i głów. Redukcja personalu urzędniczego nastąpić może jedynie na podstawie badania, do którego powołane będą najlepsze elementy

jeszcze w tym miesiącu.

Jeżeli uzyskam do tego prawne podstawy w obecnej ustawie.

W wyjątkowych trudnych chwilach przypa- dło mi stanąć na czele skarbu. Muszę przekuć cały dotychczasowy system gospodarczy Państwa, zbadać przyczyny zła i wskazać drogi naprawy. Wymaga to specjalnych ustaw, z których najważniejsza jest na porządku dziennym. Poruszam się w niej cztery sprawy: walutowa, sprawa usunięcia deficytu, stworzenia organu doradczego i dania Ministrowi szczególnych uprawnień. Co do sprawy drugiej, to chodzi o redukcję urzędników, a zarazem o możliwość wydzierżawienia naszych przedsiębiorstw państwowych.

Przechodzę do drażliwszego punktu.

Bez ustalenia specjalnych uprawnień dla Ministra skarbu byłby on jak bez rąk. Wszystkie jego plany są dokładnie obmyślane. — Byłoby to budowa na piasku, gdyby o wydatkach przynajmniej w tym ciężkim okresie, który na zewnątrz okrywa nas hańba, mógł kto inny rozstrzygać. Nie przyszedłem tutaj na inkasenta dochodów skarbowych, nie mam zamiaru być kasjerem dochodów Państwa. — W komisji jednomyślnie zatwierdzono prawo weta Ministra skarbu w Radzie Ministrów. Co do sprawy Standing Ordre, to komisja budżetowa i konstytucyjna po długich dyskusjach przyjęła ogromną większością projekt Rządu. Rzecz sama była bezsporna, szło tylko o jej sformułowanie. Mimo przychylniej opinii

fakultet prawniczego Uniwersytetu Jagiellońskiego, który nie dopatrywał się w projekcie Rządu naruszenia Konstytucji — zrzekłem się ujęcia tej rzeczy w formę ustawy. Uzasadnienie teoretyczne i praktyczne mego postępowania macie panowie w najliberalniejszej konstytucji Wielkiej Brytanji. Mówiono, że projekt te ustawy jest ujma dla Sermu. Gdy inni składają ofiary na rzecz Państwa, to czyż w takim wypadku Sejm nie mógłby ponieść także ofiar, bis vincoit, omi se ipsum vincit. — Byłoby to hańba dla kultury, gdyby wszyscy ponieśli ofiary, a tylko Sejm nie chce tego zrobić pod kontrolą.

(Wielka wrzawa na lewicy, różne głosy, Wicemarszałek Osiecki zarządza pauzę z powodu hałasu).

Po przerwie przywołał Wicemarszałek Osiecki posła Żuławskiego do porządku za używanie nieparlamentarnego wyrażenia pod adresem Ministra skarbu.

Następnie Minister Michalski wyjaśnia, że ani na chwilę nie przyszło mu na myśl przedstawienie społeczeństwu Sejmowi, aby podawać w wątpliwość ufność i powagę Sejmu, który dopiero co jednomyślnie uchwalił rzecz tak wielkiej wagi, jak danina i uczynił chyba wszystko dla naprawy finansów Państwa.

P. Rańaj oświadcza: Pan Minister skarbu powiedział, że Sejm przeciagając przez 10 tygodni uchwalenie projektu sanacyjnego, uniemożliwił mi zrobienie tego, co uważałem za konieczne. Komisja skarbowo-budżetowa zasługuje raczej na pochwałę Ministra i sądzi, że niekto nie ma prawa podawać tego w wątpliwość. Myślny zrobił rzecz, której by nie zrobił żaden parlament. Nie mamy planu finansowego, uchwaliliśmy daninę 80 miliardowa. Jeżeli chodzi o podniesienie marki, to wiemy dobrze, jakie to czyniki na to wpływają. Co prawda między innymi także działalność Pana Ministra. Chodzi obecnie o rezolucję, w której Sejm ma wyzrec się swego prawa i inicjatywy. Mowca omawia rezultaty dyskusji w komisji a w końcu oświadcza: Czy słusznem jest, że Pan Minister powiada teraz: miałem plan zbawienia Polski, a wyście uniemożliwili to, przetrzymali sprawę o 6 czy 8 tygodni. Dlatego, jeżeli Pan Minister tak informuje społeczeństwo, uważam za słusne dać ze swej strony informacje zupełnie rzeczowe, aby nie podrywać powagi tego Sejmu.

P. Weinzieher zarzuca zarówno obecnemu Ministrowi skarbu, jak i jego poprzednikom chęć uniknięcia podatku dochodowego, którego dotychczas nie wprowadzono w życie. Podatek ten mógłby dać przeciw Ministrowi skarbu 300 miliardów rocznie, gdyby zastosować obowiązującą skalę.

Sprawozdawca p. Loewenstein zarządza się na pierwszą poprawkę przedmówcy.

Maria Bańkowska.

61

TANCERKA.

POWIEŚĆ.

(Ciąg dalszy.)

Monika wyszła jak odurzona, z dusznego wonia lekarstw przesyconego pokoju i na korytarzu spotkała Henryka. Czekał tam na nią, nie śmiejąc wejść do pokoju siostry; objął ją w pól i zaprowadził na górę. Położył ją na sofie, sam ukląkł i rozcierał jej zziębnięte ręce i nogi; przemawiał do niej tklawie i łagodnie, a ona płakała cicho.

Od tego dnia, codziennie przychodził do jej pokoju wieczorem.

Marynia przyszła do siebie i wszystko powróciło do dawnego trybu, ale schadzki wieczorne nie ustawały.

Pani Tęczynska, strzegąc porządku i moralności przez dzień, usypiała wieczorem spokojnie nie przypuszczając co się święci.

Z początku, te wieczorne spotkania były, tak nieszkodliwe i niewinne jak niegdyś czahrowskie zabawy wakacyjne. Monika przyrzadzała herbatę i piła ją oboje, siedząc jak grzeczne dzieci przy stoliku naprzeciw siebie; Henryk opowiadał o swoich podróżach, o morzach, o górach, o dalekich cudzoziemskich miastach, a Nika słuchała tych opowieści, jak zaczarowanych bajek. — Wkrótce jednak zaczął się wkradać w te wieczoro-

ry gorętszy ton. W Nice rozbudziła się załotność, nie ta wyrafinowana sztuka zimnych kokietek, ale instynkt wrodzony, płynący z chęci przypodobania się ukochanemu człowiekowi. Cały dzień myślała o tem, jak się ubierze wieczorem; wyrzuciła na świat ażurami zdobne szlafrociki i gazowe pończochy; włosy skrapiała perfumami i zawiązywała luźnie na głowie, aby się przy jakimś ruchu rozsypały po plecach „przypadkiem“. Garnęła się do niego i ośmielała go coraz bardziej. Kiedy raz, żartem, udając dziecko, przysiadła mu na kolana, objął ramieniem i przytulił do siebie i od tego czasu weszło to już w zwyczaj. Nie pili już herbaty przy stoliku, jak grzeczne dzieci, ale wtuleni w róg kozetki, wśród miękkich, haftowanych poduszek dzielili się jedną filiżanką i jednym papierosem. Przyzwyczaiła się czuć jego ramie za sobą i jak kotka ocierała policzek o szarą, szorstką materję jego ubrania. Przytykając oczy, wciągała z rozkoszą dym jego papierosa, zmieszany z delikatną wonią swoich własnych perfum. Bawiąc się kłami jelenia, które nosił jako dewizkę u łanieszka, wsłuchiwała się w tykotanie jego kieszonkowego zegarka szybkie i niecierpliwie, jak bicie serca.

Zachwycała ją jego rasowa, ściągła twarz, o rysach chłodnych cienko rzeźbionych, o szarych, cynicznych oczach, — jego ręce kształtne i silne, wykwin jego postaci i czar jego niskiego głosu niepokoił ją i posiągał jego chłodny spokój, jego ironję i zblazowanie. — Rozgrzać ten piękny,

chłodny posąg, porwać go i zmięcić w żywy cud stało się jej celem.

I dopięła swego. Gdy raz bawiąc się swoją ulubioną zabawką, dewizką z kłami jelenia, chwyciła te kły zębami i waresząc jak mały piesek żartowała, że go chce ugryść, Henryk pobladł nagle, pochylił się i pocałował ją w same usta.

Monika wyrwała mu się, wtedy; pobiegła w przeciwny kat pokoju i oparłszy się o zimną łóżniczkę rozplakana, drżąc kazała mu wyjść. Przestraszyła się, Ogarnęła ją przeczucie, że oto skończyły się już żarty.

Przez dzień cały unikali się wzajemnie i boczyli na siebie, ale wieczorem Henryk przyszedł jak zwykle i usiłował przeprosić ją za wczorajsze zająście.

Daśala się ciągle, i nie chciała pozwolić, by ją pocałował w rękę, wtedy on ukląkł i zaczął całować jej stopy i kolana i tuląc głowę do jej nosa szeptał przez zaciśnięte zęby:

— Niko, Niko, nie odpychaj mnie!

Próbowała odtrącić tę głowę, ale ręce jej mdlały, upajało ją uczucie triumfu, jego bliskość, czar jego głosu oszalał ją. Dziwne omdlenie poczęło ją ogarniać, gięła się i chyliła, a wtedy Henryk stracił panowanie nad sobą, przegiął jej kibić ku sobie i zaczął pocałunkami okrywać jej twarz, piersi i ramiona.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Po rozprawie szczegółowej

przyjęto ustawę w drugim czytaniu.

Przyjęto również uchwałę

w przedmiocie zniesienia władz, urzędów i zakładów państwowych, oraz personelu w nich zatrudnionego.

Dalej przyjęto w drugim czytaniu ustawę o udzielenie Ministrowi skarbu pełnomocnictwa do wydawania rozporządzeń w sprawie regulowania obrotów pieniężnych z zagranicą, oraz obrotów obcemi walutami.

Przystąpiono do uchwały w przedmiocie uchwał sejmowych, powodujących wydatki ze Skarbu Państwa. Uchwałę tę przyjęto w brzmieniu większości komisji 140 głosami przeciw 132. Następnie przyjęto

rezolucję wzywającą do oględności przy redukcji urzędników i urzędów.

P. Witos uzasadniał nagłość dwóch wniosków: o przeprowadzenie ścisłego nadzoru nad gospodarką w lasach prywatnych w całym państwie i o zaopatrzenie ludności w drzewo opałowe.

P. Bryl uzasadniał nagłość wniosku w sprawie daniny z lasów na cele odbudowy kraju.

Następne posiedzenie dziś w sobotę 17. bm. o godz. 10.45 przed południem.

Przed wyborami Wileńskimi.

Wybory do Sejmu wileńskiego, wyznaczone na d. 8. stycznia, odbędą się pod znakiem właściwej duchowi polskiemu tolerancji. Świadczy o tem dobitnie szereg rozporządzeń, wydanych przez p. Meyszowicza, prezesa tymczasowej Komisji rządzącej, oraz p. Zabierzowskiego, generalnego komisarza wyborczego.

W myśl tych rozporządzeń, żadne trudności nie będą stawiane emigrantom, zamieszkującym obecnie w Kowieńszczyźnie i uprawnionym do głosowania. Wszelkie ograniczenia prasowe są zniesione. Każdy wolen jest publikować i wydawać gazety na mocy prostego zawiadomienia na 5 dni przed datą publikacji. Każdy może zwolywać i odbywać wiece i zebrania, meldując o nich władzom na 24 godziny przez zebraniem.

Generalny komitet wyborczy zaprosił przedstawicieli wszystkich mniejszości narodowych do uczestniczenia w komitetach obwodowych. Wreszcie w dniu wyborów czynna też będzie straż obywatelska, składająca się również z przedstawicieli wszystkich narodowości, wybieranych przez gminy; ta będzie czuwała nad bezpieczeństwem głosujących, pilnować urn itd.

Rozporządzenia te spotkały się z wyrazami głośniego uznania ze strony nawet żywołów, niechętnie do Polski usposobionych.

Generalny komisariat wyborczy komunikuje, iż d. 10. bm. spis wyborców na całym terenie ukończono. Z d. 12. bm., zgodnie z ordynacją, zakończono organizację komisji obwodowych, których obowiązkiem będzie sprawdzanie spisów i przyjmowanie reklamacji

Według otrzymywanych przez komisariat generalny wiadomości, ludność na ogół chętnie zgłasza się do list wyborczych, okazując gorące zainteresowanie sprawą oczekiwanych oddawna wyborów.

Jak się dowiadujemy, powiaty lidzki i brasławski podzielone zostały na 3 okręgi wyborcze, a mianowicie:

1) Okręg wyborczy Lida N. 1 z siedzibą Okręgowej Komisji Wyborczej w Lidzie. W skład tego okręgu wchodzi gminy: Aleksandrowska, Bieniakońska, Raduńska, Zyrmuńska, Lidzka, Tarnowska, Dokudowska, Honczarska, Bielicka, Żołudzka, Orłańska, Rozankowska.

2) Okręg wyborczy Lida N. 2 z siedzibą Okręgowej Komisji Wyborczej w Wasiliszkach. W skład tego okręgu wchodzi gminy: Koniawska, Elszyszka, Zabłocka, Mytłańska, Wasiliska, Sobakińska, Nowo-Dworska, Ostryńska, Dziembrowska, Szczuczyńska, Lebińska.

3) Okręg wyborczy Brasławski obejmuje po-

wiat brasławski z siedzibą Okręgowej Komisji Wyborczej w Brasławiu.

Komisarzami Okręgowymi wyborczymi zostali:

Na okręg Lida N. 1. p. Mieczysław Reichel, na okręg Lida N. 2. p. Antoni Przybytko i na okręg brasławski p. Tomasz Zan.

Złota księga ofiarności.

Naczelny Komitet Popierania Skarbu Narodowego wydał odezwę w której przypominając zeszłoroczne wezwanie do ofiar na Skarb Narodowy, wezwanie, które wprawdzie nie poruszyło szerokich mas, znalazło jednak pocieszający dośłuch licznych prawych cór i wiernych synów Ojczyzny, wyrażając nadzieję, że hasło uzdrowienia naszego pieniądza powinno dziś dotrzeć dźwięczniej i skuteczniej pod dwory i strzechy. Niech więc zasila Skarb Narodowy złoto, srebro, wszelki wartościowy metal, pieniądź kruszcowy, kamień i klejnot szlachetny, żeby w najdrobniejszej ilości, lecz masowo, wprost żywiołowo składane.

Pieczę nad darami pełnić będzie pospołu Rząd, Sejm i samo społeczeństwo. Poręcza to uchwalona ustawa o Skarbie Narodowym. Ona też zaszerega wyłączone użycie ofiar na podkład polskiej waluty. Rozprasza to szkodliwy lęk, że złożone dary posłużą innym, żeby i najdonioślejszym celom.

Ministerstwo Skarbu, pragnąc dać wyraz jak wysoko ceni obywatelską ofiarność, zapowiedziało założenie „Złotej Księgi Ofiarności”. Stwierdzi ona wiecześnie narodową naszą świadomość i czynną miłość Ojczyzny.

Założone z ramienia Nar. Komitetu Powiatowe Komitety popierania Skarbu Narodowego pokryły i ożyteczną siecią ziemie lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego Województwa. Komitety te będą i nadal w porozumieniu z przewodzącym Komitetem Naczelnym kierować całą akcją i kontrolować jej wyniki. Chlubne jednak zasługi, jakie położą w akcji dotychczasowej Polskie Organizacje Kobiet, każą w ich niestrudzone dłonie złożyć prace praktyczne, zwłaszcza przeprowadzenie zbiórki. Ożywi to akcję i usposobi szczerzej najszerze koła obywatelskie.

W niestrudzonych zabiegach swoich zwołuje Lwowska Narodowa Organizacja Kobiet na dzień 18 grudnia 1921 (niedziela) o godz. 11 przedpołudniem w Ratuszu Wielki Włoc Obywatelski na ja im zapasć mają doniosłe dla Narodowego Skarbu uchwały.

Naczelny Komitet spodziewa się, że całe obywatelstwo naszego grodu stawi się manifestacyjnie na Wiecu, mającym rozpaść w całym kraju jasną wiec czynu i ofiar na rzecz Polskiego Skarbu.

W piątek 16 grudnia b. r. odwieźli urzędnicy lwowskiej Izby Skarbowej do Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej w Warszawie 15 beczek złota i srebra wagi 1629 klg., 691 gr. więc przeszło 15 centnarów metrycznych (t. j. więcej jak 1½ tonny) wartości obecnej około 700,000,000 Mk. w czem wartość samego złota wynosi przeszło 600 milionów Mk.

Jest to w ciągu jednego roku trzeci transport kruszców szlachetnych, zebranego przez Izbę Skarbową we Lwowie na Skarb Na odowy.

W grudniu ubiegłego roku wysłała Izba Skarbową (ówczesna Krajowa Dyrekcja Skarbu) we Lwowie do Warszawy 1588 klg., a w czerwcu bieżącego roku 1500 klg. złota i srebra. Łącznie z obecnym transportem odwiezła Lwowska Izba Skarbową do Warszawy w jednym roku przeszło 4500 klg. t. j. przeszło 45 centnarów albo 4½ tonn kruszców szlachetnych.

Poważna to cegiełka w fundamencie waluty polskiej. A datki na Skarb Narodowy płyną obficie dalej. W górę cześć!

KRONIKA.

Kalendarz: Niedziela, 18 grudnia. Rz.-kat.: O. N.M.O. — Gr.-kat.: Śawy. — Słowiański: Wszemira.

Poniedziałek, 19 grudnia. Rz.-kat.: Tymoteusz. — Gr.-kat.: Nykołaja czud. — Słowiański: Mściwniwa.

— Przypominamy, że Wielki Włoc obywatelski w sprawie narodowej odbędzie się w niedzielę, 18. grudnia, o godzinie 11. przedpołudniem w sali ratuszowej.

— Przygotowują się do nieziemi aury przdziwiąteczna — do ostatniej niedzieli adwentu, który utro w mistycznym rorat blasku pożegna nas na rok znówu.

Uchyliło dziś powiek niebo. Jak z poza rzęs łękit ziemić przetierają tu i ówdzie plamy jasne na nieboskonie. Gesra szara powłoka, która przez dni ostatnie pokrywała horyzont, przeciera się jak wyswiechtane sukno wojenne. Przytem łagodne powietrze utzymuje się n dał, a temperatura —2° C., chyba nie doruczy nikomu.

Jeśli więc nie zawiodą znaki na niebie i na ziemi, to jutrzejszy św. Gracjan wystąpi z gracją, jak prawdziwy dandys niezłoty na Akademikach po dwunastówce.

— Dla nieszczęśliwych Sybiraków złożyli: Weidnerowa 300 Mk.; Pałms ein Roman 100 Mk.; Broner Władysław 1000 Mk.; dr. Roman Kencki 10 000 Mk.; Teodor Pachter 500 Mk.; J. K. H. Z. 1500 Mk.; prof. dr. J. Z. 1000 Mk.; Baczyński Adam 500 Mk.; Srokowski 200 Mk.; W. Zacharjasiewicz dalsze 6200 Mk.; pani J. M. na drzewko dla dzieci Sybiraków 1000 Mk.

— Składki na pomnik Marii Konopnickiej. Kuratorium O. S. L. nadało komitetowi budowy pomnika Marii Konopnickiej następujące kwoty złożone Kuratorium przez dyrekcje szkół i powiatowe Rady szkolne:

Rada szkolna powiatowa w Złoczowie 11.056 Mk. w Brodach 3.254 Mk., w Kołomyjach 690 Mk., Szkoła żeńska w Żółwi 1370 Mk., Szkoła żeńska im. M. Konopnickiej w Rzeszowie 3.700 Mk., Kierownik szkoły im. Jachowicza w Rzeszowie 3.500 Mk., Zarząd szkoły im. Łuchńskiej w Rzeszowie 2.140 Mk. Razem 25.710 Mk.

— Na pomoc dla młodzieży akademickiej. Otrzymujemy następujące pismo z Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie: Na ręce moje złożyli na pomoc dla młodzieży akademickiej następujący pp.: Feliks Brzeska, artystka Teatru miejskiego zamiast kwiatów na scenę z okazji premiery p.t. „Ostatni Walc“ 10 tysięcy marek polskich. Jeden z lekarzy lwowskich nie chcący być wymieniony 10 tysięcy marek polskich. Feliks Zarebecki z Tarnopola 500 marek pol., Adam Ziemiński z Rzeszowa 2 tysiące marek pol., Ignacy Dembicki, notariusz w Rzeszowie 5 tysięcy marek pol. Razem 27.500 (dwadzieścia tysięcy pięćset marek polskich). Kwotę powyższą wręczyłem przewodniczącemu odnośnego Komitetu, prof. ks. Szydłowskiemu. Jan Kasproicz, rektor Uniwersytetu Jana Kazimierza.

— Plebiscyt wileński. W poniedziałek 19. grudnia o godz. 7. wieczor, odbędzie się zebranie w Kasynie Koła liter. ul. Akademicka — w sprawie udziału społeczeństwa naszego, wobec zbliżającego się plebiscytu wileńskiego. Czas nagi! Wszyscy winni stanąć do wspólnej narady. Narodowa Organizacja Kobiet. Zjednoczenie Polski Tow. Chrześc. Kobiect.

— Wielki tydzień wileński. Powstał w Warszawie Komitet wielkiego tygodnia wileńskiego. Komitet ten ma na celu podanie ręki tym instytucjom na Litwie, które pracują nad połączeniem Litwy z Polską. Głównym zadaniem Komitetu warszawskiego będzie zbieranie składek dobrowolnych na cele przedwyborcze. Analogiczna myśl powstała i we Lwowie. Bliższe szczegóły akcji omówione na poniedziałkowym posiedzeniu w Kasynie i Koło literacko-artystycznym.

— Na odbudowę Wawelu i cegielki wawelskiej złożono w ciągu listopada w „Kurjerze Warszawskim“ 2,008 235 Mkp.

— Nadanie koncesji na aptekę. Województwo tarnopolskie nadało prawomocnie młowi farmacji Wolfowi Szrekingerowi koncesję na samostne prowadzenie apteki publicznej w Jazłowcu, nabytej od Adama Babicza, aptekarza w Jazłowcu.

— Po wywyższeniu podłuki wodociągowej. Min. spraw wewn. zezwoliło Gminie m. Lwowa na podwyższenie podatku wodociągowego, a to: 50 proc. od zeznanego i przez władzę sprawdzoną czynszu najmu mieszkań prywatnych lub ich wartości czynszowej; 25 proc. od czynszu najmu ze sklepów bez mieszkań. Za podstawę wymiaru ma być wzięty czynsz mieszkaniowy z r. 1914. podwyższony o 100 proc. zaś czynsz sklepowy o 300 procent. Zezwolenie to może być stosowane na okres czasu od dnia 1. listopada 1921. r. do końca 1929. roku.

— (U) Kronika kolejowa ostatnich dni wykazuje liczne wypadki, których ofiarą padło życie i zdrowie kilku osób. I tak zginął na głównym dworcu we Lwowie potrącony przez parowóz po oczyszczeniu go z popiołu robotnik kolejowy Franciszek Potoczek, a niemal równocześnie zmarł nagle w pociągu dla ułohodźców 62-letni rolnik Piotr Kutas, który po sze-

47 wagonów cennych obrazów i mebli otrzymaliśmy dziś z Rosji.

Warszawa. Na dworzec gdański przyjechał pierwszy transport mebli i innych przedmiotów, wywiezionych z Zamku i Łazienek. Rzeczy te przybyły w 40 wagonach. Są to żyrandole, umieszczone na otwartych platformach, oraz meble, znajdujące się w wagonach krytych zaplombowanych. W 47 wagonie przewieziono „Grunwald” Matyjkę.

Komisja pod przewodnictwem prof. Skurewicza, na zainitjowa zarząd gmachów reprezentacyjnych, przystąpi do odbioru tych rzeczy.

Następny transport spodziewany jest z końcem bieżącego względnie z początkiem przyszłego miesiąca.

śleciotniej tułaczce powracał właśnie do kraju rodzinnego. Wskutek własnej nieostrożności uległ ciężkiemu uszkodzeniu ciała 18-letnia wieśniaczka Tekla Kuziańka, podczas wysiadania z pociągu w Kutkorku, i kanonier Antoni Rzechonek przy wskakiwaniu do pociągu na stacji w Zimnej wodzie; obu nieszczęśliwych odcięły koła pociągu prawą nogę. Podobnie doznał złamania obojczyka 55-letni kolejowy strażnik nocny, Andrzej Wasylkowski, który na głównym dworcu we Lwowie ustat się pomiędzy zderzenia wozów.

Ala i bandyci i rzeźmieszkę nasi nie spoczywali w ostatnich dniach. Tak więc na Podwamcu skradli złodzieje około 500 kg. curru, przeznaczonego dla amer. Komitetu pomocy dzieciom, wywabwszy go przez pociąg wagonu, w której wywiercili kilka otworów, zaś na dworcu towarowym rozbił wagon z towarami bandyci, którzy nie dokonali jednak swego dzieła z powodu ujawnienia się posterunkowego i użycia przez niego broni palnej.

Łatwiejsze zadanie miał stolarz kolejowy Jan Lipski, przy sekcji utrzymania kolei L. we Lwowie, który kradł materiały kolejowe, ale przychwycony na tej czynności dostał się do aresztu. — Więcej sprytu okazał jednakże zamieszkały w Przemyślu konduktor kolejowy, Antoni Zborowski. Gdy bowiem pewnemu kupcowi skradziono w pociągu na linii Chyrow-Zagorz walizkę z cenną zawartością, uspokoił go pełniący w tym pociągu służbę konduktor Zborowski oświadczając, że odbierze walizkę od znanych mu bandytów, za co otrzymał od podróżnego na poczet przyrzeczonej nagrody w kwocie 50.000 Mk., zame w pociągu 5000 Mk.

Sprawców kradzieży w istocie przychwycono i aresztowano, a nawet wraz z nimi dostał się do aresztu Zborowski, podejrzany o współuczestnictwo. — Obecnie wyszły na jaw dawne sprawy Zborowskiego, który podobno miał brać udział w zagadkowym zniknięciu obcej waluty, przemycanej przez jakąś kobietę przez granicę czecho-słowacką, oraz w sprzedaży bezwartościowych monet sztucznie połączonych.

Wreszcie nie można pominąć robotnika sekcyjnego we Lwowie, Jana Bolibrzucha, który przez pobranie w oszukany sposób towarów, wyrządził szkodę na kilkadziesiąt tysięcy marek konsumowemu kolejowemu „Łączność” i za czyn swój odstawiony już został do więzienia.

— **Z Towarzystwa im. Adama Mickiewicza.** Siódme posiedzenie naukowe odbędzie się w niedzielę 19. grudnia o g. 6. wieczorem w sali kl. IV gimn. im. Stefana Batorego (ul. Kubak). Na porządku dziennym: 1) Odczyt prof. M. Arera, p. t. „3 błon gwiezd w Anhellim”, referat polemiczny. 2) dr. Tyszkowicz kł. „O rękopisie dj. Jusza Pielgrzmskiego”. Ósme posiedzenie odbędzie się we czwartek 22. b. m. o g. 6. wieczorem w tejże sali. Wstęp dla członków Towarzystwa i osób zajmujących się nauką.

— **Z Uniwersytetu Ludowego im. Adama Mickiewicza.** W niedzielę, 18. b. m. o godz. 6. wieczorem odbędzie się przy ul. Bourlarda 5. w sali wykładowej „Złotej” wykład Dr. Sobotowskiego: „O wyleczalności gruźlicy” (z obrazami świetlnymi). Bilety wstępu (siedzące 100 Mkp., stojące 50 Mkp) wcześniej do nabycia w sklepie E. Hawranka, pl. Marjacki 10. W dzień wykładu przy kasie. Część dochodu przeznaczona na „T-wo walki z gruźlicą”.

— **Związki Dublańczyków.** Oddział Matopolski we Lwowie, ul. Kopernika 20. II. piętro wzywa wszystkich kolegów, którzy dotychczas jako członkowie nie wpisali się, by w interesie rozwoju organizacji zgłaszali swe przystąpienie do Związku, przesyłając równocześnie wpisowe w kwocie 100 Mkp. oraz wkładkę roczną w kwocie 400 Mkp. Zwracamy przytem uwagę Właścicieli dóbr oraz b. słuchaczy Akademii Rolniczej Dublańskiej, że Związek Dublańczyków we Lwowie zorganizował bezpłatne biuro pośrednictwa pracy dla swych członków. Zgłoszenia pracodawców i przedsiębiorców przyjmuje Związek rewizyjny Spółek handlowo-rolniczych, Lwów, Kopernika 20. III p.

— **Szalona j zda automobilem.** Wczoraj w ul. Grodeckiej pewien szofer nieznanego nazwiska wjechał na chodnik, a chcąc następnie uniknąć pościgu policjanta, puścił się w szalonym pędzie w ul. Kazimierzowska, gdzie znalazł się na jego drodze konny policjant. Ponieważ równocześnie nadjechały dwa tramwaje i policjant ów nie mógł ustąpić z drogi, został powalony na ziemię przez rozjeżdżony samochód, przyczem koń doznał złamania nogi a policjant odniósł liczne obrażenia.

— **Złodziej w kawiarni.** Do kawiarni „De la Paix” przyszedł wczoraj pewien hanadlarz francuski, który wykupując za franki rozmaite wartościowe rzeczy we Lwowie robił na tem świetne interesy. Gdy po spożyciu śniadania obejrzał się za pakunkiem, który poprzednio położył obok siebie, a w którym był 4000 fr., spostrzegł ku swemu przerażeniu, że pakunku nie ma. Policja jak dotąd czyni bezskuteczne starania o jego ujęcie.

— **B. p. Henryk Frist,** zmarły onegdaj w Krakowie w 65-ym roku był znawcą i gorącym wielbicielem sztuki. On to założył pierwszy w Polsce salon sztuki, który prowadził też do końca żywota. Ponadto z inicjatywy zmarłego powstał cały szereg wydawnictw malarskich, jak n. p. wyczerpane już obecnie Album Malczewskiego ze słowami Lucjana Rydla, Album artystyczne Wawelu i Krakowa pędzla Wojciecha Kosaka, Tondosa, Album Stachewicza i in.

Mianowania i przeniesienia.

Prezes sądu apelacyjnego w Krakowie zamianował dr. Antoniego Gumułę aplikantem w Gorlicach.

Ofiary i pokwitowania

(złożone w Administracji).

Na pomnik Konopnickiej.

Grono naucz. i uczenie szkoły żeńskiej im. św. Anny we Lwowie 3000 Mk.; Antoni Stankiewicz 1290 Mk.; Zarząd szkoły 6 kl. w Borysławiu 4975 Mk.

— **Wszystko dla młodzieży polskiej.** Z Uniwersytetu Jana Kazimierza donoszą: Na ręce moje złożyli na pomoc dla młodzieży akademickiej następujący pp.: Felicja Brzeska, artystka teatru miejskiego, zamiast kwiatów na scenę z okazji premjery p. t. „Ostatni walc” 10.000 Mk.; jeden z lekarzy lwowskich niechcący być wybienny 10.000 Mk.; Feliks Zerebecki z Tarnopola 500 Mk.; Adam Ziemiński z Rzeszowa 2000 Mk.; Ignacy Demicki, notariusz w Rzeszowie 5000 Mk. — razem 27.500 Mk. Kwotę powyższą wręczyłem przewodniczącemu odnośnego komitetu ks. prof. dr. Szydelskiemu.

Od Wołgi do Lwowa.

Osobiste wrażenia repatrianta.

(II). Obecnie — tj. w r. 1921 — „Gubewak” nie wiedział lub może nie chciał wiedzieć, co z nami począć.

Odnosi referencje mianowicie „towariszcz” Krizowski (b. kapral austriacki, obecnie komunistą) i tow. Poller (Prusak — również jeniec wojenny z zawodu kelner berliński), ciągle oczekiwali w tym względzie wskazówek z „centra”, tj. z Moskwy, zalecając nam cierpliwość.

Nie mogąc nie wspomnieć, że obaj ci „towariszcze” mieli milionowe dochody — w naturze i pieniądzu — z łapówek, dawanych im przez Niemców-kolonistów z gubernji Chełmskiej, Wołyńskiej i innych Niemców, którzy wyjechali z Polski dziesiątki lat temu, którzy jednak naraz poczuli potrzebę wyjazdu z Rosji do Polski.

Odzis i jutro 18. b. m.

Po raz ostatni!

W Koperniku i Marysience

ameryk. film sens. w 6 akt. p. t.

WŁADCZYNI DZINION SHAL

W głównej roli MARIA WALCAMP

Film z wypożyc. „Jutrzenka” Lwów, 3-go Maja 11.

Jan Kasprowiec, rektor Uniwersytetu Jana Kasprowicza.

— **Spółdzielnia „Zagon”** ma jeszcze do rozdania trochę maki pszennej (lepsza po 200 Mk., gorsza po 160 Mk.) dla tych członków, którzy dotąd nie zgłosili się po swój przydział, po kilka kilo każdego gatunku. Zgłoszenia do 21 b. m. włącznie (Kopernika 20 od godz. 5—7 wiecz.

Posady kapelana przy szpitalu jakimkolwiek nawet chorób zakaźnych, względnie przy sanatorium jakimkolwiek, lub też przy dworze, poszukuje zwolniony kapelan W. P., obrońca m. Lwowa, — odznaczony Krzyżem walecznych.

Sklepy będą otwarte jutro przez cały dzień.

Jak się dowiadujemy, jutro, w ostatnią niedzielę przedświąteczną, wszystkie sklepy otwarte będą przez cały dzień.

Notatki literacko-artystyczne.

Repertuar Teatru Miejskiego.

Początek przedstawień o godz. 7:30 wieczorem.

Dziś, w sobotę o godz. 3 po południu „Dziady” sceny dramatycznej w 6 odsłonach Adama Mickiewicza; — wieczorem godzinie 7:30 „Onegin”, opera w 3 aktach P. Czajkowskiego (gościnnie występ A. Popowa, artyści opery moskiewskiej). — W niedzielę o godzinie 3:30 popoł. „Kobieta bez skóry” sztuka w 3 aktach G. Zapolskiej; — wieczorem o godz. 7:30 „Krag interesów”, maskarada w 3 aktach Jacinta Bonaventura. — W poniedziałek: „Onegin”, opera w 3 aktach P. Czajkowskiego.

Repertuar Teatru Małego (ul. Grodecka 2).

Dziś, w sobotę „Zakochani”, komedia w 3 aktach Flersa i Caillaveta. — Jutro, w niedzielę „Zakochani”, komedia w 3 aktach Flersa i Caillaveta. — W poniedziałek „Nina”, sztuka w 4 aktach L. Kampa (po raz ostatni).

Repertuar Teatru Nowości.

Dziś, w sobotę „Ostatni walc”, operetka w 3 aktach O. Straussa. — Jutro, w niedzielę o godzinie 3:30 po południu „Taniec szczęścia”, operetka w 3 aktach R. Stolza; — o godzinie 7:30 wieczorem „Ostatni walc”, operetka w 3 aktach O. Straussa. — W poniedziałek „Hiszpański słowik”, operetka w 3 aktach Falla (premiera).

Ludzie, ci nie mając warunków przewidzianych w umowie o repatriacji, ponieważ prawo repatriacji przysługiwało tylko tym, którzy opuścili terytorjum Polski z początkiem lub w ciągu europejskiej wojny, dzięki „paparciu” tych indywidualów — jedni z pierwszych wyjechali do Polski!!

Można sobie wyobrazić jak gorączka i zdenerwowanie zapanowały między rzeszą sześćdziesięciu siedmiolatkich męczenników-wygnanców i jeńców!

Codziennie do parkanu, osaczającego dom, w którym miescił się „Gubewak”, już wczesnym rankiem ciągnęły szereggi zainteresowanych, aby naczynie przekonać się, czy przypadkowo nie wywieszono nowego spisu repatriantów i czy nie pobra pakaować nareście swe mamutki!

Pierwotnie liczone, że w ciągu lata 1921 r. wszyscy będą reewakowani, gdy jednak zobaczono, że w czerwcu odeszły wszystkiego 2 eszel., zrozumiano, że sprawa się przeciąga i że o zakończeniu wysyłki przed zimą trudno myśleć!

Mimo te poutre aspektu, wszyscy przyczo wywali się do odjazdu, sprzedając co kto miał do pozbycia, byle tylko zgromadzić jaknajwięcej potrzebnej na podróż gotówki, piekac suchary i zapatrzeć się w innie w drodze niezbędne potrzebne produkty.

Większość wygnańców zmaszona była zmieniać na sowieckie „bumażyki” oszczędzone z trudem „carskie” rubie, wszystko dlatego, aby mieć możliwość załupienia żywn. na drogę, co nie było tak łatwym, gdyż w lecie 1921 r. pud żytniej maki kosztował średnio 150.000, zaś pszenicznej 250.000 sow. rubli, masło 12000 rb. funt, jedno jajo 1000 do 1200 rubli.

Kartel spekulatorów walutowych, innymi słowami: Samarska czarna giełda w lot zorientowała się w sytuacji, płacąc za 1000 carskich rubli tylko 50000 sowieckich, podczas gdy w zimie i na wiosnę, tj. przed publikacją wysyłki wygnańców, płaciła: 100 do 120000 sowieckich rubli!

Ponieważ na polskiej granicy płacono wówczas za 10 „Mikofajewskich” setek średnio 4 do 5000 marek polskich, których wartość — latem 1921 — równała się 200 do 250.000 rubli sowieckich, przeto zarobek spekulanta na jednej carskiej tysiączce wynosił 150 do 200.000 sowieckich rubli!

Nareszcie w połowie lipca doczekaliśmy się my, t. zw. austriacy i niemcecy poddani ogłoszenia, wzywającego nas do rejestrowania się w „Gubewaku”.

Po zarejestrowaniu się, byliśmy przekonani, że spis i dokumenta nasze odejda — jakto było z wygnańcami — do Moskwy, skąd wróca po 3 tygodniach, poczem będziemy mieli nareszcie pewność przedszego lub późniejszego wyjazdu.

Lecz i w tym wypadku bolszewicki „porządek” zrobił nam niespodziankę...

W jaki tydzień po zarejestrowaniu się naszeni, pojawia się ogłoszenie, wzywające austriaków i niemieckich poddanych „polskiej nacionalności” — do odebrania swych dokumentów w „Gubewaku” i do jawienia się w dniach najbliższych (jak nas ustnie poinformowano) za 3 dni w barakach obok dworca kolei, celem „załadowania!”.

Rzecz jasna, że chociaż z wielkim trudem, sprzedając na łeb i szyję wszystko co się pod rękę nawinęło, prawie wszyscy zarejestrowani jawili się w oznaczonym dniu (był to piątek 29. lipca 1921) w barakach wraz z kuframi, skrzyniami, a niektórzy nawet z kołyskami i naczyniem kuchennym, większość „uzbrojona” w primusy i zaoparta w bańki z naftą.

Z muzyki.

Już w poprzednim sezonie odniósł pianista prof. Witold Friemann na lwowskiej estradzie, jako wykonawca swej fantazji z towarzyszeniem orkiestry wybitny sukces kompozytorski. Oceny znawców — a zaliczam do tych sprawozdań również ówczesny referat w „Gazecie Lwowskiej” — stwierdziły po owym pierwszym występie jednoznacznie oparty na poważnych studiach romantycznej nieprzeciętnej talentu kompozytorskiego, któremu zarzucić było można, jako wade, jedynie nadmiar młodocianego temperamentu, przelamującego nieraz burzliwie i cokolwiek nieogłędnie konwenansowe — że tak powiem — zasady instrumentacji w swej fantazji na fortepian i orkiestrę.

Przed kilku dniami odbył się ponownie popis kompozytorski prof. Friemanna, tym razem na większą skalę, gdyż obfity program tego wieczoru obejmował kilkanaście utworów fortepianowych i tyleż pieśni pisanych do słów Tetmajera, Staffa, Wierzbickiego, Znatowiczówny i do własnych przekładów poezji Leniniowa. Więc program obszerny, złożony z dwudziestokilku dzieł, których — „franchons le mot” — po jednorazowym słyszeniu dokładnie poznać nie można. Wykuczam więc z góry wszelką szczegółową analizę tych utworów, zresztą i z powodu braku miejsca niemożliwa w piśmie nie poświęconem muzyce wyłącznie, a kreślę kilka uwag dotyczących li tylko przebiegu tego pełnego sukcesów wieczoru i wrażeń odniesionych z wirtuozowskiej

Przenocowawszy pod gołem niebem, gdyż nocowanie w barakach było ze względu na sąsiedztwo t. zw. „Grodzieńskiej gubernii”, (którem to mianem ochrzcziliśmy Białorusinów) mało pojęne i groziło utraszeniem się, ponadto zaś przedwczesnymi odwiedzinami dokuczliwych a kaszących gości, następnego dnia „załadowaliśmy” się do „naszych” wagonów.

Wagony — rzecz naturalna — ciężarowe, brudne i pełne dziur, kilka z nich bez drzwi, a wszystkie bez stopni, tak, że w pierwszym rzędzie skonstruowaliśmy drabinkę dla wchodzenia i wychodzenia z tych sowieckich „Sleepingów”.

Było nas we wagonie osób 27: kilku handlowców-Polaków z Warszawy z rodzinami, Ukraińiec z żoną i małym dzieckiem (w kołysce, która zawieszona na sznurze przymocowanym do sufitu, wahała się akurat nad moją głową, gdy leżałem), nauczycielka-Polka i dwie rodziny kolonistów niemieckich. Dzieci dziewięcioro we wieku od 2 miesięcy do 14 lat!! Kufrów, skrzyń, worków, fiaków tyle, że chcąc położyć się — chociażby skurczony — trzeba było bardzo wiele kombinować i wymyślać prawie, że akrobatyczne pozycje!

Po przeprowadzonej kontroli imiennego spisu i dwudniowym postojem w Samarze, ruszyliśmy nareszcie z miejsca, opuszczając miasto, w którym każdy z nas spędził lat kilka, pozostawiając nieszczęsnych Samarskich obywateli pod władzą:

- 1) Mojżesza Sokolskiego, przewodniczącego „Gubispolkomu”.
- 2) Sary Czewskiej, akuszerki, prezydentki oddziału oświaty ludowej (Gubnarobu).
- 3) Jakóba Szapira, przew. Gubzdrowa (oddz. ochrony zdrowia) i — finis coronat opus — tow. Salomona Krajewskiego z zawodu szewca, żydka z Radomia — amerykańskiego koleżę tow. Trockiego głównodowodzącego wojskiem!

Bez żalu rozstaliśmy się ze Samarą, natomiast żal nam było naszych licznych znajomych Rosjan, nie mających możliwości wyrwania się z pod władzy tego katorżnego bukietu!

Dr. Witold Stenkiewicz.

Z życia artystycznego stolicy.

Ruch literacko-artystyczny. — Wystawa drzeworytów ludowych. — Wystawa najmłodszych malarzy. — Otwarcie Domu Sztuki. — O Szkołę Sztuk Pięknych. — Prelekcja Grymały-Siedleckiego o Fredrze. — Wieczór Boya.

Ruch literacko-artystyczny wzmógł się w stolicy w ostatnich czasach bardzo znacznie. Wyrazem tego jest otwarcie kilku wystaw i cały szereg odczytów z dziedziny sztuki i literatury. W niedzielę dnia 18. b. m. nastąpiło otwarcie w siedzibie Tow. Miłośników

Historji w „Kamienicy książąt Mazowieckich” na Starym Rynku, wystawy dawnych drzeworytów ludowych. Zbiór ten, obejmujący kilkadziesiąt plan z, wykonany został w Zakładach graficznych Łazarskiego i jest jego własnością. Wystawa przedstawia nader cenny materiał, będący jedyną w swoim rodzaju kolekcją w całej Polsce.

Po zamknięciu wystawy egzoteicznej malarki p. Gentil-Tippenhauerówny przystąpił Polski Klub Artystyczny do urządzenia wystawy dwu najmłodszych malarzy: Mieczysława Szczuki i Henryka Stażewskiego, której otwarcie nastąpiło w sobotę, dnia 11. grudnia. Wystawa budzi ogromne zainteresowanie.

Dom Sztuki, o który walczone w ostatnich czasach, doczekał się wreszcie realizacji. Otwarcie nastąpiło w sobotę dnia 11 grudnia b. r. w wytwornej sali oddzielnego pawilonu przy ul. Chmielnej 5. Na otwarcie zebrał się licznie publiczność, wśród której przeważali miłośnicy sztuki. Dom sztuki (Hotel de Venes) ma charakter londyńskiego Domu Chis a i paryskiego Hotel Drouot. Pierwsza licytacja, poprzedzona na wystawą otwartą w poniedziałek 5. b. m. poświęconą została sztuce dawnych malarzy polskich. Między innymi wystawiono prace Matejki „Hymny Krasieńskiego” i „Św. Stanisław”, prace Grotgera, Lenca, Słomiradzkiego, Wyspiańskiego, akwarele Kossaka, dzieła Pudkowińskiego, M. Gottheba, H. R. Wliza, sztuczny Ziarnki (16-ty wiek), Jasieńskiego i Norlina. Następne licytacje obejmą sprzedaż dzieł starych mistrzów obcych szkół, porcelany, tkanin i obcych mebli. Dom Sztuki wydaje swój „Buletyn” i zaznajamia w ten sposób publiczność z celami swego istnienia.

Sprawa otwarcia warszawskiej Szkoły Sztuk Pięknych stała się znów przedmiotem dyskusji na łamach prasy. Młodzież domaga się usilnie jej rekonstrukcji, odczuwając dotkliwie brak uczelni malarskiej w stolicy.

W Teatrze Małym wygłasza szereg odczytów o twórczości Fredry znany i ceniony krytyk i literat Adm. Grymały-Siedlecki. Odczyty te, urządzone staraniem Dyr. kji Teatru Polskiego dla uczczenia a setnej rocznicy ojca komedji polskiej, wzbudziły wśród szerokiej mas publiczności ogromne zainteresowanie, szczególnie ze względu na osobę znakomitego prelegenta.

W niedzielę, 12. maja odbył się w Sali Tow. Hygienicznego na ul. Karowej wieczór znakomitego satyryka Tadeusza Żeleńskiego (Boya). Wygłoszono na nim prócz znanych piosenek w interpretacji artystów p. Maszyńskiego i Frankla przy akompaniamencie W. Krupińskiego, także nieznanie i ciekawe wiersze Boya. Publiczność wypełniła salę po brzegi i bawiła się z komicie. Zapowiedziany jest nowy wieczór Boya. (Kb.)

Pamiętajmy o braciach powracających z Rosji!

Wykonawczyń okazały się te pieśni jednak dla głosu p. Drexler-Pasławskiej bardzo popisowemu, a pewną jednostajność kolorytu utworów, należących do pierwszej serii urozmaiciły zwawne rytmy kolbowych interpretacji, między którymi „W twoje cudne oczy” i „Dziewczyzna” cieszyły się największym powodzeniem i wywołały niemiłknące oklaski.

Nie tylko pod koniec produkcji, lecz podczas wykonywania całego niemal programu nie szczędziła licznie zebrana w sali Towarzystwa muzycznego publiczność. Koncertantom objawów szczerzego zadowolenia. Bo też rzetelnie na nie zasłużyły świadczące o wybitnym talencie utwory koncertanta, pełne przejęcia, oraz brawury i finezji gra kompozytora, a niemniej prawdziwie muzykalny, mienający pod względem rytmiki i frazowania śpiew p. Drexler-Pasławskiej, uwydatniający szlachetnie wartość kompozytorską tych pieśni. Ich „punkt ciężkości” czyli połowa conajmniej waloru kompozytorskiego, leży — co prawda — w akompaniamencie fortepianowym (jak to zazwyczaj bywa w utworach wokalnych najnowszych czasów) więc podwójnie zadowolenie mogły wywołać te artystyczne interpretacje: oklaskiwano równocześnie sukces wokalny p. Drexler-Pasławskiej i popis pianistowski prof. Friemanna.

Prócz oklasków, obdarzono koncertantów całą „powodzią” okazałych upominków kwiatowych.

Fr. Neuhanser.

BANK MAŁOPOLSKI S. A. W KRAKOWIE

Rynek Główny 25.

**Podwyższenie kapitału akcyjnego z sumy Mp. 112,000.000 — na Mp. 200,200.000 —
przez emisję nowych 315.000 sztuk akcji po Mp. 280 — im. wart.**

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Banku Małopolskiego w Krakowie uchwaliło dnia 25. czerwca b. r. podwyższenie dotychczasowego kapitału akcyjnego z sumy **Mp. 112,000.000 — na Mp. 200,200.000 —**, przekazując Radzie Zawiadowczej określenie terminu, oraz ustalenie szczegółowych warunków dla emisji tychże akcji.

Na podstawie tego upoważnienia uchwaliła Rada Zawiadowcza podnieść kapitał akcyjny Banku o **Mp. 88,200.000 —** przez emisję nowych sztuk 315.000 pełnowpłaconych akcji po **Mp. 280 —** imiennej wartości.

Objęcie większości nowo wydać się mających akcji zostało już z góry zapewnione, a na pozostałą resztę rozpisuje się po myśli uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 25. czerwca b. r. i na zasadzie postanowienia p. Ministra Skarbu oraz p. Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 21. listopada 1921 zamieszczonego w Nr. 270 „Monitora Polskiego“ z dnia 26. listopada 1921

SUBSKRYPCJE

na następujących warunkach:

1) Dotychczasowym akcjonariuszom przysługuje się prawo pierwszeństwa do poboru nowych akcji w ten sposób, że za dwie dawne akcje pobrać mogą jedną nową.

2) Przy korzystaniu z prawa poboru należy przedłożyć dawne akcje, lub kwity tymczasowe, które zostaną zaraz zwrócone po uwidocznieniu na nich wykonanego prawa poboru.

3) Prawo poboru wykonane i zgłoszone być może najpóźniej do dnia 15 stycznia 1922 pod rygorem utraty tego prawa.

4) Kurs emisyjny nowych akcji wynosi Mp. 475 — dla dotychczasowych akcjonariuszy wykonujących prawo poboru, zaś Mp. 600 — dla nowych akcjonariuszy.

5) Przy zgłoszeniu uiszczyć należy gotówką całą cenę kupna wraz z 6 proc. odsetkami od ceny kupna od 1 lipca 1921 do dnia wpłaty.

W KRAKOWIE: Bank Małopolski Rynek gł. 25.
Filia Polskiego Banku Krajowego.
Filia Banku Handlowy w Warszawie,

W WARSZAWIE: Oddział Banku Małopolskiego, ulica
Marszałkowska 164,
Bank Handlowy w Warszawie,
Bank dla Handlu i Przemysłu,

WE LWOWIE: Oddz. Banku Małopol. ul. 3 Maja 10
Polski Bank Krajowy,

WE LWOWIE: Oddz. Banku dla Handlu i Przemysłu,
Oddz. Banku Dyskont. Warszawskiego,

W POZNANIU: Bank Związku Spółek Zarobkowych,
Polski Bank Handlowy,
Bank Przemysłowców,
Oddz. Banku Handlowy w Warszawie.

W ŁODZI: Oddz. Banku Małopol ul. Moniuszki 4
W TARNOWIE: Oddz. Banku Małopol. K. jakońska 8.
W SZANIECZKOWID: Oddz. Banku Małopolskiego
ul. Sapieżyńska 10.

6) Repartycję nowych akcji przeprowadzi Dyrekcja Banku według swego swobodnego uznania.

7) Nowe akcje wydane będą w swoim czasie akcjonariuszom po zawiadomieniu o przydziale akcji i po skonfekcjonowaniu sztuk za zwrotem potwierdzenia kasowego na uiszczoną wpłatę.

8) Na wypadek nieprzydzielenia akcji Bank zwróci wpłaconą kwotę wraz z odsetkami w wysokości 4 proc.

9) Nowe akcje uczestniczą w zyskach Banku począwszy od dnia 1-go lipca 1921.

10) Zgłoszenia subskrypcyjne na nową emisję akcji przyjmują do dnia 15 lutego 1922 następujące instytucje:

W RZESZOWIE: Oddz. Banku Małopol., Jagiellońska 3

W BIELSKU: Oddz. Banku Małopol. ul. Kolejowa 8.

W ZAKOPANEM: Oddz. Banku Małopol. Krupówki 38

W KATOWICACH: „Deutsche Bank“ filija w Katowicach

Spółka Komandytowa „Feige & Co“.

W KROLEWSKIEJ Hucie: „Oberschlesischer Bankverein“

W WIEDNIU: Powszechny Austr. Zakł. Kred. Ziemski

Austr. Zakład Kredytowy dla Handlu i Przemysłu.

Wyszła z druku

Biblioteka Składnicy

Nr. 1. Stan. Zakrzewski, Mieszko I. jako budowniczy Państwa Polskiego	Mk. 360
Nr. 2. Jan Jakubowski, Dzieje Litwy	„ 120
Nr. 3. Michał Kreczmar, Kwestja agrarna w starożytności	„ 180
Nr. 4. Wał. Gasiorowska, Polska na przełomie życia gospodarczego (1764-1830)	„ 280
Nr. 5. Stan. Arnold, Wyprawy Krzyżowe	„ 160
Nr. 6. Marja Stecka, Pisma polityczne Wielkiej Emigracji	„ 220
Nr. 7. Kaz. Chodynicki, Reformacja w Polsce	„ 240

Nakładem Spółki Akcyjnej

**POLSKA ŚREDNICA POMOCY SZCZELNYCH
w Warszawie**

Nowy Świat 33. - Marszałkowska 145.
Do cen powyższych dolicza się 20 proc. dodatku sortymentowego.

SIERSZANSKIE ZAKŁADY GORNICZE S. A.

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Galicyjskich Akcyjnych Zakładów Górniczych w Sierszy, odbyte dnia 17. grudnia 1921, uchwaliło wypłacić tytułem dywidendy za gospo- **Mp. 28 —** od akcji. 14-ty darczy rok 1920 po kupon akcji będzie przeto płatnym od dnia 18. grudnia 1921 r. w Kasie Polskiego Banku Przemysłowego we Lwowie lub tegoż iljach, oraz w Wiedniu w Kasie Dolno-austriackiego Tow. Eskontowego i Domu Bankowego Goldschmied & Comp. 12347
W Sierszy, dnia 17. grudnia 1921.

Dyrekcja Zakładu Zastawniczego Kasy Oszczędności Król. Woln. miasta Sanoka

ogłasza w myśl § 13 statutu, że doniesiono jej jako-by karta zastawnicza tego Zakładu z 5. marca 1914 Nr. 1070 zaginęła. Wzywa się przeto każdego, kto tę kartę posiada lub do niej rości sobie prawa, aby zgłosił się do Dyrekcji Kasy najpóźniej do 30. listopada 1921 i prawa swe wykazał, gdyż po upływie tego terminu postąpi się po myśl § 13 a statutu. Sambor, dnia 4. sierpnia 1921. 2285
Kasa Oszczędności król. woln. m. Sanoka.

PLUG parowy Fauler o-
raz plugi motorowe po-
lca „PILOT“, Lwów, Ba-
torego 4 12206

okarnie, Strugark „Heblar-
ki, Gryzarki, Wiertarki, Mo-
tory, Lokomobile, Pompy
Worthingtona, poleca: „PI-
LOT“, Lwów, Batorego 4.

! Podarunek na Gwiazdkę !

**BARDZO MAŁO UŻYWANY CZARNY
FORTEPIAN KONCERTOWY**
marki Baumbach
Wiedeń, 7 Oktaw, śliczne tony, sz uka
przedwojenna, bardzo tanio do sprzeda-
nia. Pisemne rozpytywania pod adresem:
JÓZEF POSTUWKA BIELKO, ul. Górna 6.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
* 12 procentowe *
* Piwona Święta *
* rozpoczyna sprzedawać od 20. grudnia b. r. *
* LWOWSKIE TOWARZYSTWO BROWAROW *
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Rada Zawiadowcza Fanto we Lwowie, podaje do wiadomości, że ogłoszone w Nr. 277 „Gazety Lwowskiej“ z dnia 11. grudnia 1921

II. Zwyczajne Walne Zgromadzenie
akcjonariuszy Spółki akcyjnej Fanto we Lwowie, odbędzie się zamiast dnia 27. grudnia 1921
dnia 2. stycznia 1922

o godzinie i w miejscu zapodanem w ogłoszeniu i z tym samym porządkiem dziennym.

Akcje które w myśl § 29 statutu mają być wraz z kuponami i talonami zdeponowane najpóźniej na 8 dni przed terminem odbycia Walnego Zgromadzenia, należy złożyć najdalej do dnia

24. grudnia 1921 we Lwowie w Akcyjnym Banku Hipotecznym lub w Warszawie w biurze Spółki, Nowy Świat 24. 12467

Fabryka olejów

Tow. Akc. „J. D. POTOKA S-wie“
w Małobądzu - poczta Będzin
Ziemia Piotrkowska. - Telefon Nr. 90.

Wyrabia oleje:

Rycynowy: medyczny i techniczny.

Rzepakowy: jadalny i techniczny.

Lniany: gatunek I-a; techniczny.

Poleca ponadto:

Śrut rzepakowy i lniany jako paszę.

Śrut rycynowy jako nawóz sztuczny.

INWALIDZI !

Dnia 18. grudnia, w niedzielę, o godz. wpół do 10-tej przedpołudniem, odbędzie się

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie

członków Związku w Domu Katolickim w sali św. Stanisława, przy ul. Gródeckiej 1 2 l. p. z następującym porządkiem dziennym:

1. Zagajenie.
2. Sprawozdanie z dotychczasowej działalności.
3. Uzupełnienie, ewentualnie nowy wybór Zarządu.
4. Wnioski i interpelacje.

O ileby o godz. wpół do 10-tej statutem przewidziana ilość członków się nie jawiła, uchwały powzięte zostaną o godz. 10 przy takiej ilości członków jaka będzie na sali.

Następnie odbędzie się Walne Zgromadzenie członków Polskiej Koop. ratywy Inwalidzkiej we Lwowie w sprawie likwidacji tejże.

Jawcie się wszyscy!

ZARZĄD.

Wydawca: SPÓŁKA WYDAWNICZA.

Z Drukarni Polskiej, pod zarz. J. Raczyńskiego, Lwów, Chorążczyzna 31.

Redaktor naczelny: Stanisław Rossowski.

Redaktor odpowiedzialny: Stanisław Zachariasiewicz.